

GRAU EN INFERMERIA

28210 - FISIOPATOLOGIA II

Informació general

- Curs acadèmic 2023/24
- Curs: Segon
- Trimestre: Primer
- Nombre de crèdits: 6
- Professorat:
 - Ishar Dalmau Santamaria <idalmaus@tecnocampus.cat>
 - Josep Manuel Cancio Trujillo <jcancio@tecnocampus.cat>
 - Francesc Alòs Colomer <falos@tecnocampus.cat>

Llengües de docència

- Català
- Castellà

Presentació de l'assignatura

A l'inici de la formació acadèmica és fonamental, pels futurs professionals de la salut, assolir uns coneixements genèrics però a la vegada sòlids sobre el concepte d'emmalaltir. Això implica l'estudi de les causes potencials que ho originen, els mecanismes pels que aquestes etiologies actuen de forma lesiva per l'organisme i finalment els trastorns i símptomes que produeixen en la funció i estructura dels òrgans i sistemes. És precisament aquest darrer concepte, que fa referència a la fisiopatologia, el propòsit final de l'assignatura que ens ocupa.

Aquestes alteracions funcionals i també estructurals determinen les manifestacions clíniques de les malalties i resulta fonamental que els alumnes puguin vincular d'una forma raonada els símptomes i signes de cada malaltia amb la seva fisiopatogènia

En l'assignatura de fisiopatologia (I i II) s'introdueixen els coneixements genèrics aplicables a qualsevol dels sistemes i aparells de l'organisme humà; tals com el concepte de salut i malaltia, l'envelliment, la lesió i mort cel·lular, la patologia relacionada amb l'entorn ambiental y l'herència, la patologia tumoral i la microbiologia. Aquests coneixements bàsics s'apliquen sempre mitjançant una perspectiva sindròmica a les malalties específiques dels diferents sistemes que inclouen entre d'altres l'aparell cardiovascular, respiratori, digestiu, genitourinari, nerviós, sensorial i osteoarticular, l'hematologia i el metabolisme i l'endocrinologia.

Competències/Resultats d'aprenentatge

Bàsica

- CB2_ Que els estudiants sàpiguen aplicar els seus coneixements a la seva feina o vocació d'una forma professional i tinguin les competències que cal demostrar per mitjà d'una elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi

Específica

- CE6_Aplicar les tecnologies i sistemes d'informació i comunicació de les cures de salut
- CE7_Conèixer els processos fisiopatològics i les seves manifestacions i els factors de risc que determinen els estats de salut i malaltia en les diferents etapes del cicle vital
- CE9_Reconèixer les situacions de risc vital i saber executar maniobres de suport vital bàsic i avançat

General

- CG6_Basar les intervencions de la infermeria en l'evidència científica i en els medis disponibles
- CG1_Ser capaç, en l'àmbit de la infermeria, de donar una atenció tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones que atenen, d'acord amb el seu estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen en les normes legals i deontològiques aplicables

Transversal

- CT 1 Desenvolupar la capacitat d'avaluar les desigualtats per raó de sexe i gènere, per dissenyar solucions

No definides

Continguts

Sessions expositives plenàries (40-42 hores)

1. Patologia de l'aparell respiratori (8 hores)

1.1. Introducció a la patologia de l'aparell respiratori

1.1.1. Aspectes morfològics i funcionals

1.1.2. Exploració física de l'aparell respiratori

1.1.3. Proves complementàries específiques per a l'estudi de l'aparell respiratori

1.1.3.1. Fibrobroncoscòpia i Proves funcionals respiratòries

1.1.3.2. Pulsioximetria i gasometria arterial

1.2. Insuficiència respiratòria aguda i trastorns induïts per la hipòxia

1.3. Malaltia pulmonar obstructiva

1.3.1. MPOC (Malaltia pulmonar obstructiva crònica) i bronquièctasis.

1.3.2. Asma bronquial

1.4. Al·lèrgies respiratòries.

1.5. Infeccions de les vies respiratòries baixes

1.5.1. Grip

1.5.2. Traqueobronquitis aguda

1.5.3. Pneumònia

1.5.4. Tuberculosi pulmonar

1.5.5. Aspergil·losi pulmonar

1.5.6 SARS-CoV-2 (COVID-19)

1.6. Malalties pulmonars intersticials i/o restrictives

1.7. Altres malalties pulmonars: atelèctasis i condensacions

1.8. Tromboembolisme pulmonar i hipertensió pulmonar

1.9. Trastorns pleurals i mediastínic

1.9.1. Embassament pleural

1.9.2. Pneumotòrax

1.10. Neoplàsies de l'aparell respiratori

1.10.1. Neoplàsia bronquial

1.10.2. Mesotelioma i altres neoplàsies pleurals

2. Trastorns dels Òrgans Sensorials (2 hores)

2.1. Patologia otorrinolaringològica

2.1.1. Trastorns de l'oïda externa

2.1.2. Trastorns de l'oïda mitja i trompa d'Eustaqui. Barotrauma.

2.1.3. Trastorns de l'oïda interna i sistema vestibular

2.1.4. Trastorns del nas

2.1.5. Trastorns de la faringe

2.1.6. Trastorns de la laringe

2.1.7. Neoplàsies otorrinolaringològiques

2.1.8. Infeccions respiratòries de vies altes

2.1.8.1. Refredat

2.1.8.2. Faringitis i amigdalitis

2.1.8.3. Sinusitis

2.2. Patologia oftalmològica

2.2.1. Patologia de la conjuntiva, còrnia i úvea

2.2.2. Patologia de la pressió ocular

2.2.3. Patologia del cristal·lí

2.2.4. Patologia del vitri i la retina

2.2.5. Patologia del nervi òptic

2.2.6. Patologia del moviment ocular

2.2.7. Patologia de les estructures accessòries

3. Patologia del Sistema Nefrourinari (8 hores)

3.1. Introducció a la patologia del sistema nefrourinari

3.1.1. Aspectes morfològics i funcionals

3.1.2. Exploracions complementàries específiques per a l'estudi del sistema nefrourinari

3.1.2.1. Proves per a l'estudi de la funció glomerular i tubular

3.1.2.2. Anàlisi de les característiques de l'orina

3.1.2.3. Biòpsia renal

3.2. Trastorns hidroelectrolítics

3.2.1. Equilibri àcid-base: acidosi i alcalosi

3.2.2. Trastorns del balanç hidrosalí: deshidratació i hiperhidratació

3.2.3. Trastorns del sodi, clor i potassi

3.3. Insuficiència renal aguda i crònica

3.4. Patologia glomerular i síndrome nefròtica

3.5. Nefritis túbul-intersticial

3.6. Trastorns de les vies urinàries

3.6.1. Obstrucció al flux urinari

3.6.1.1. Litiasi renal

3.6.1.2. Hidronefrosi

3.7. Infeccions de les vies urinàries

3.7.1. Bacteriúria asimptomàtica

3.7.2. Cistitis

3.7.3. Prostatitis

3.7.4. Pielonefritis

3.7.5. Abscés renal

3.7.6. Infecció urinària associada a sondatge vesical

3.8. Neoplàsies renals i de les vies urinàries

4. Patologia genital i reproductiva (3 hores)

4.1. Aparell genital masculí

4.1.1. Patologia del penis, escrot i testicles

4.1.2. Patologia prostàtica

4.1.2.1. Prostatitis

4.1.2.2. Hiperplàsia benigna de pròstata

4.1.2.3. Carcinoma de pròstata

4.1.3. Ginecomàstia

4.2. Aparell genital femení

4.2.1. Trastorns inflamatoris de la vulva, vagina i coll uterí

4.2.2. Neoplàsies ginecològiques: coll uterí, endometri i ovari

4.2.3. Trastorns de la menstruació

4.2.3.1. Hemorràgia uterina disfuncional

4.2.3.2. Endometriosi

4.2.4. Patologia mamària

4.2.4.1. Canvis fibroquístics mamaris

4.2.4.2. Tumors mamaris

5. Introducció a la patologia tumoral (1 hora)

5.1. Envelliment, mort cel·lular i apoptosi

5.2. Carcinogènesi

5.3. Defensa antitumoral

5.4. Manifestacions del càncer

6. Sistema hematopoètic i limfàtic (6 hores)

6.1. Patologia del sistema immune

6.1.1. Immunodeficiències: primàries i secundàries

6.1.2. Immunologia dels transplantaments

6.2. Trastorns genètics

6.2.1. Trastorns cromosòmics: alternacions numèriques i estructurals

6.2.2. Mutacions genètiques

6.2.3. Herència mendeliana: autosòmica dominant, autosòmica recessiva i lligada al sexe

6.2.4. Herència no mendeliana: mitocondrial

6.2.5. Herència poligènica i multifactorial

6.2.6. Estudis citogenètics i moleculars

6.3. Introducció a la hematologia

6.3.1. Conceptes generals hematopoesi

6.3.2. Paràmetres de laboratori

6.3.3. Estudi del moll de l'os

6.4. Trastorns dels hematies

6.4.1. Metabolisme del ferro

6.4.2. Anèmies

6.4.3. Poliglobúlia i policitèmia

6.5. Patologia dels leucòcits

6.5.1. Trastorns quantitius i funcionals

6.5.2. Síndromes mieloproliferatives agudes i cròniques

6.5.3. Síndromes limfoproliferatives

6.5.4. Gammapaties monoclonals

6.6. Patologia de l'hemostàsia

- 6.6.1. Patologia de les plaquetes
- 6.6.2. Patologia dels factors de la coagulació
- 6.6.3. Trastorns combinats de l'hemostàsia
- 6.6.4. Coagulació intravascular disseminada
- 6.6.5. Estats de trombofília i hipercoagulabilitat

7. Patologia cardiovascular (11 hores)

7.1. Introducció a la patologia de l'aparell circulatori

- 7.1.1. Aspectes morfològics i funcionals
- 7.1.2. Exploració física de l'aparell circulatori
- 7.1.3. Proves complementaries específiques per a l'estudi de l'aparell cardiovascular: ecocardiograma, eco-doppler i cateterisme cardíac

7.2. Malalties pericardíaques

- 7.2.1. Pericarditis aguda
- 7.2.2. Pericarditis constrictiva

7.3. Patologia cardíaca

- 7.3.1. Electrocardiografia bàsica i Trastorns del ritme cardíac
- 7.3.2. Insuficiència cardíaca
- 7.3.3. Xoc
- 7.3.4. Cardiopaties valvulars
- 7.3.5. Cardiopatia isquèmica
- 7.3.6. Cardiopaties congènites
- 7.3.7. Miocardiopaties
- 7.3.8. Trasplantament cardíac

7.4. Patologia vascular

- 7.4.1. Arteriosclerosi i risc cardiovascular
- 7.4.2. Insuficiència arterial aguda i crònica
- 7.4.3. Aneurismes arterials
- 7.4.4. Trastorns del drenatge venós
- 7.4.5. Trastorns del drenatge limfàtic
- 7.4.6. Vasculitis i Fenomen de Raynaud
- 7.4.7. Trastorns de la tensió arterial: hipertensió i hipotensió

8. Trastorns mentals (Professor: (2 hores)

- 8.1. Trastorns de la personalitat
- 8.2. Trastorns de l'estat d'ànim: depressió
- 8.3. Trastorns d'ansietat
- 8.4. Trastorns del pensament i la voluntat: esquizofrènia
- 8.5. Trastorns de la conducta alimentària

Seminaris (11 hores)

És realitzaran de forma desdoblada, cada seminari en dos grups de classe, amb la meitat dels alumnes matriculats a l'assignatura en cada grup

- Seminari 1. Electrocardiografia pràctica mitjançant l'anàlisi d'aritmies per monitor durant el seminari
- Seminari 2. Interpretació d'equilibris venoses, hidroelectrolític i balanços d'aigua mitjançant casos clínics pràctics
- Seminari 3. Resolució d'un temari de preguntes curtes, resum de Fisiopatologia 2 amb presentació oral a classe.
- Seminari 4. Interpretació de proves funcionals respiratòries i gasometries arterials
- Seminari 5. Repàs i resolució casos clínics d'hematologia i oncologia
- Seminari 6. Sessió interactiva amb anàlisi de les respostes de l'examen parcial de l'assignatura realitzada pel conjunt de la classe.

Objectius de Desenvolupament Sostenible

- 06 - Aigua neta i sanejament
- 12 - Consum i producció responsables
- 13 - Acció climàtica
- 05 - Igualtat de gènere
- 10 - Reducció de les desigualtats
- 03 - Salut i benestar
- 04 - Educació de qualitat

Sistema d'avaluació i qualificació

El sistema d'avaluació de les competències i els resultats d'aprenentatge d'aquesta assignatura contempla diferents activitats d'avaluació de la Matèria 1 - Anatomo-fisiopatologia:

Sistema d'avaluació	Ponderació mínima	Ponderació màxima
SE1. Examen	30%	60%
SE2. Treballs individuals	5%	40%
SE3. Treballs en grup	5%	40%
SE4. Participació a l'aula	5%	20%

S'utilitza un sistema de qualificació quantitativa (de 0 a 10) i qualitativa (suspens, aprovat, notable, excel·lent, matrícula d'honor) segons RD 1125/2003.

La còpia total o parcial en qualsevol de les activitats d'aprenentatge significa un "No Presentat" en l'assignatura, sense opció a presentar-se a la prova de recuperació i sense perjudici de l'obertura d'un expedient per aquest motiu.

Segons normativa UPF, els estudiants que tenen opció a realitzar la recuperació de l'assignatura són aquells que hagin obtingut una qualificació de "suspens", que són les úniques susceptibles de modificació en el procés de recuperació.

El sistema d'avaluació i el període de recuperació es detalla en el Pla d'Aprenentatge disponible a l'aula virtual a l'inici de l'assignatura.